

Handläggare: Linda Bergfeldt
e-post: linda.bergfeldt@afasi.se
telefon: 08-545 663 61

Yttrande remisspromemoria – om behörighet att undervisa i specialskolan U2018/0429/S

Afasiförbundet i Sverige

Afasiförbundet organiserar cirka 3400 barn, unga och vuxna med afasi eller språkstörning och deras anhöriga. En person med afasi har varierande svårigheter med att tala, förstå tal, läsa och eller skriva och räkna. Språkstörning är en medfödd funktionsnedsättning som påverkar talet, språkförståelsen eller användningen av språket. **Talknuten** är vår verksamhet för barn, ungdomar och vuxna med språkstörning och deras anhöriga.

Sammanfattning

- Afasiförbundet/Talknuten delar utredarens beskrivning av svårigheterna att rekrytera samt behålla personal med behörighetskrav för undervisning i specialskolan men avstyrker trots det förslaget.
- Vi är emot att minska kraven på behörighet med tanke på att de elever med språkstörning som behöver tillgång till specialskola har en komplex problematik. Det är även vanligt med flera funktionsnedsättningar (jämför Essence). Vi förstår att remisspromemorian är skapat för att lösa befintliga problem med att hitta behörig personal till exempelvis Hällsboskolan men anser att det är viktigt att även blicka framåt. Personer som arbetar med språkstörningsgruppen bör ha behörighet att undervisa gruppen.

Förslag 4 och 5, Fler ska bli behöriga att undervisa i specialskolan samt ikraftträdande

Förslag 4: Om eleverna i specialskolan som är hörselskadade, döva eller har en grav språkstörning, utan ytterligare funktionsnedsättning, ska det för behörighet inte ställas något krav på speciallärarexamen. En lärare ska

vara behörig att undervisa dessa elever i specialskolan i motsvarande årskurser och ämnen som lärarens utbildning ger behörighet att undervisa i grundskolan.

Förslag 5: Ändringarna i behörighetsförordningen ska träda i kraft den 1 augusti 2018.

Afasiförbundet/Talknuten avstyrker de båda förslagen i promemorian.

Afasiförbundet/Talknuten känner väl till den svåra personalsituationen på Hällsboskolan samt även bristen på behöriga speciallärare inom språk- och tal. Vi anser trots det att det är fel väg att gå att luckra upp kompetenskraven på en statlig Specialskola.

Till Hällsboskolan kommer elever med omfattande behov av särskild kompetens kring språkstörning. Det stora flertalet av dessa elever har också andra funktionsnedsättningar som på ett ofta komplext sätt samverkar med språkstörningen (jämför Essence, Gillberg Centrum).

För att kunna möta elever med språkstörning krävs det omfattande kunskaper om funktionsnedsättningen. Den generella erfarenheten inom språkstörningsområdet är att de pedagoger som saknar kunskap om språkstörning snart inser att de behöver fortbildning för att kunna möta elevgruppen. Vi anser därför att det är högst troligt att den situation där lärare vidareutbildar sig och elever får vikarier kommer att bestå också med minskade behörighetskrav.

Även om vi vet att många av de lärare som arbetar på Hällsboskolan i dagsläget har lång erfarenhet av språkstörning trots att en del saknar behörighet, anser vi att det är olyckligt att minska behörighetskraven. För Afasiförbundet/Talknuten handlar det om vilken kompetens vi vill se i framtiden. Ett sätt att öka framtida kompetens är att fler högskoleutbildningar och utbildningsinsatser inom språk och tal ges. Det måste även skapas ekonomiska incitament för att kunna behålla personal som har vidareutbildat sig.

Afasiförbundet/Talknuten anser att det är önskvärt att fler på sikt får särskild behörighet inom tal och språk.

Afasiförbundet/Talknuten har i tidigare yttrande kring SAK förordat att Hällsboskolan på sikt läggs ned och regionala nav kring språkstörning istället byggs upp. Även i dessa regionala nav kommer det att vara centralt att det finns personal med speciallärarkompetens samt specialpedagoger, som redan har eller via uppdragsutbildning skaffar sig kompetens, för att kunna möta elever med språkstörning på ett adekvat sätt. Vi anser att bristande kompetens kring språkstörning hotar elever med språkstörnings rätt till utbildning samt möjligheter att uppnå godkända betyg i grundskolan.

Stockholm 2018-06-11

Lars Berge-Kleber
Förbundsordförande Afasiförbundet